

m
f

Calidum.

Qui non intelligit aut

incitat aut discat

Humidum

ΠΡΟΠΑΙΔΕΥΜΑΤΑ ΑΦΟΡΙΣΤΙΚΑ
IOANNIS DEE LONDINENSIS.

de Præstantioribus quibusdam
NATURÆ virtutibus, ad

GERARDVM MERCA-

TOREM RVPLMVN:

danum, Mathematicū

& Philosophum

insignem.

Est in hac

innum Planetarum.

quæ præstantioribus
virtutibus præstantioribus

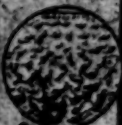
innum Planetarum, est

Erunt scilicet in Sole & Luna & Stellis

Terra.

Aqua.

m

A 107897

CLARISSIMO VIRO D. GERAR-
DO MERCATORI, RVPELMVN-
DANO, PHILOSOPHO ET MATHEMA-
 tico illustri: ac amico suo longè charissimo
IOANNES DEE LONDINENSIS.
 S. D. P.

VNDECIMVS iam

agitur annus (humanissime, do-
 ctissimeq; mi GERARDE ab
 illo, quo nostris ego relictis Aca-
 demijs, omnibusq; nostrarū scho-
 larum, in artium septem (liberalium
 dictarū professione, percursis or-
 dinibus: sine subere (vt in prouer-
 bio est, nare: & in Regiones trans-
 marinas cœperam peregrinari: ad
 ipsos inuestigandos fontes, à quibus hac nostra ætate, plurimi
 ad nos optimarum quarumq; Artium deducebātur canaliculi:
 & cum illis vitam ducere familiarem, quorum vel leuissimus
 quisq; vnus diei in scribendo, labor, nobis antea domi desiden-
 tibus, per anni ferè vnus spatium, satis (ad intelligendum) face-
 ret negotii. Atq; in isto primæ meæ peregrinationis inchoato
 cursu, quoniam in te, primum omnium, Louanii tum agentem,
 incidere, maximo mihi summi Numinis obtigit fauore: & ex
 tuis mecū disceptationibus, tum primas tū altissimas vt radices
 ageret tota mea peregrina philosophandi ratio: Nūc proinde Ego
 esse æquū censeo, rationiq; maximè consentaneū, vt iam primò
 peregrinantes, laborū etiam tu meorum primitias, iure tibi ven-
 dices meritissimo. Et maximè, cum mutua nostræ amicitia,
 familiaritatisq; cōsuetudo ea erat, toto vt triennio, vix totos tres
 simul dies, alter alterius lubens careret aspectu: & ea vtriusque
 nostrū discendi, philosophandiq; auditas, vt postquā conue-
 niremus, tribus vix horæ minutis, ab arduarum & vtilissimarum
 rerum indagatione abstinere, An non huius nostræ tam sin-
 ceræ amicitia, & tam suauiter continuatæ philosophandi ratio-
 nis, gratia, aliquod saltem σντᾱγμα, vel monumentum, sem-
 piternæ hominum memoriæ commendare debuimus: vt inde

EPISTOLA

suauissimum illud amicitiae vinculum, quo nostri in perpetuum
 copulantur animi, suis quoque nectere disputationibus, postera
 studiosorum excutetur ætas? Et non alter alterius vel cōternere
 studia, vel eruditioni inuidere: capita sed simul conferre, ad veri
 inquisitionem, & vtilissimas amplificandū disciplinas. Atq; vt
 hanc potissimum materiam, hoc tempore mihi tractandam, eli-
 gereim: penultima tuæ ad me literæ, in quibus, de nobili illa, in-
 ter nos olim agitata, controuersia, memoriam mihi velle refri-
 care, videbaris, occasionem dedere. Nec in istius enodatione,
 seu potius demonstratione, longiorem me nunc esse, vel valetu-
 do, quæ iam per integrum annum periculosissimè labefactata
 fuit (etiāsi voluissem maximè) tolerauit: vel ipsa, de Cœ-
 lestium corporum virtute, Disciplina, desiderare videtur. Ex
 his enim quæ in medium attulimus, tum ad infinitos particula-
 res, in Arte casus, Apodicticè procedēdi haberi facultas potest:
 tum ipsa præterea disciplinæ præcipua, in his sunt iacta, confir-
 mataq; fundamenta: vnde de aliis eius Artis quid sit statuēdum
 præceptis, industrio facile constabit artifice. Non tamen infini-
 tas multorum & ἀνξιτιολογητᾶς probo nugas, vel futilia de-
 creta: quæ, nec ipsi talium scriptores, rationum stabilire mo-
 mentis possint, nec vllus vnquam alius, à Naturæ viribus ta-
 lia proficisci, obseruando intelligere. Tu ergo qui NATV-
 RAE obseruantissimus esse Cultor soles: NATVRAE, in
 istis Aphorismis, scrutare virtutes veras, virtutes magnas, vir-
 tutes paucis vix credibiles Sapientibus, at paucissimis notas. Et
 ne τῶν ἀμυντῶν τις, suo sibi malo, ea hinc expiscari, elicerēue
 contendat, quæ illi non sint scripta, tu cum RECEPERIS,
 edicas publicè. Atq; hæc hætenus. Cū autem in literis tuis ad
 me, feceris omnibus, quid ipse præ manibus habeam, à me scire, so-
 les contendere: & in illis certè, quas ante nominaui, penultimis
 mecum egisti maximè, ut magnum illud opus meum Apodicti-
 cum, de Arte noua (vt tu vocas) quàm primum vel in lucem da-
 rem, vel eius te vt participem facerem: me Scias, præter pericu-
 losissimum, quo toto iam proximè elapso anno laboraui, mor-
 bum, alia etiā multa (ab illis, qui. &c.) esse perpeßsum incom-
 moda, quæ mea studia plurimum retardauere: Viresque etiā
 meas, nondum posse tantū sustinere studii laborisq; onus, quan-
 tum illud, Herculeum penè (vt perficiatur) requireret opus. Vnde
si mea

NVNCVPATORIA.

si mea haud queat opera, vel absolui, vel emitte, dum ipse sim superstes: Viro illud Legaui eruditissimo, grauiſſimoq; qui Arrium Mathematicarum vnicum nobis est relictum & decus & Columen: nimirum D. D. Petro Nonio Salaciensi: Illumq; obnixè nuper orauī, vt, si quando poſthumum, ad illum deferetur hoc meum opus, benignè humanitèrq; ſibi adoptet, modisque omnibus, tanquam ſuo, vtatur: abſoluere denique, limare, ac ad publicam Philoſophantium vtilitatem perpolire, ita dignetur, ac ſi ſuum eſſet maximè. Et non dubito, quin ipſe (ſi per vitam valetudinèmq; illi erit integrum) voti me faciet competentem: cum & me tam amer fideliter: & in artes, Chriſtianæ Reip. ſummè neceſſarias, gnauius incumbere, ſit illi à natura inſitum: voluntate, induſtria, vſuq; confirmatum. Tuis igitur votis, de laborum meorum euulgandis monumentis, nondum me poſſe ſatisfacere, licet iam clarè ſatis docui, Si tuæ tamen petitioni de ſcriptorum meorum habenda Catalogo, non reſponderem, meritò me maximæ damnares ingratiitudinis: En tibi ergo eorum Titulos, quæ per medias meas, maximâq; difficultates, ita à me mihi cõpoſita, ſcriptaq; extant, vt eadem (cum viribus valeam corporis, dulcèq; fruatur ocio) in publicum producere (non mihi tantum eſſe cognita,) exoptem maximè.

- 1 Περὶ Αριθμολογίας τῆς Μαθηματικῆς.
opus mathematicè demonſtratum. lib. 16.
- 2 De Planetarum, Inerrantium ſtellarum, Nubiumq; à centro terræ diſtantiis: & ſtellarum omnium veris inueniendis magnitudinibus. lib. 2. demõſt.
- 3 De Speculis comburentibus. lib. 5. demõſt.
- 4 De Perſpectiua illa qua peritiſſimi illuſtriſſimiq; vtuntur pictores. lib. 2. demõſt.
- 5 De tertia & præcipua Perſpectiue parte, quæ de radiorum fractione tractat. lib. 3. demõſt.
- 6 De Cœleſtis Globi ampliſſimis cõmoditatibus. lib. 2.
- 7 Speculum vnitatis: ſiue Apologia pro Fratre Rogerio Bachone Anglo: in qua docetur, nihil illum per Dæmoniorum auxilia feciſſe, ſed Philoſophum fuiſſe maximum: na-

EPISTOLA NVNCV.

turalitérꝫ, & modis homini Christiano licitis, maximas fecisse res: quas, indoctum solet vulgus in Dæmoniorum referre facinora.

lib. 1.

8 De noua Navigationum ratione.

lib. 2.

9 De Anuli Astronomici multiplici vsu, capita centum.

lib. 1.

10 De Religione Christiana.

lib. 6. demōst.

π περὶ Ἀναξίβιασ μὲν θεολογικῶν.

lib. 1.

Aliorum adhuc tacebo nomina: qui tamen ante istorū quosdam (annuente Deo) publica frui luce possint. Hoc autem opusculum, (numero duodecimum) leui munitum armatura, tanquā Exploratore, in varias emitto regiones: vt vera mihi doctorum proborumq; hominum referat iudicia, votaq;, hæc à me tanta tractari, luciq; promitti argumenta. Vt ex istius Exploratoris relatione, mecum & doctis cum amicis, rationem in eam, nū istas meas (qualescūque) copias, in peregrinos adutū producere cāpos, vel domi, adhuc diligētius, in militari educare disciplina, debeam. Iam restat vt te maximè orem, egregia tua Inuenta, tam in excellentissima illa Philosophiæ parte, quæ physica vocatur, quàm in geometricis, & geographicis rebus, publicis (quam primum queas) vt committas hominum studiis: sic enim Rempub. literariā (de qua annos ante multos, multis magnisq; tuis laboribus, es optimè meritus) istis vtilissimis tuisq; nouisq; Inuentis, eximè profecto amplificabis. Valeas: Caprisq; tuis pulcherrimis, Deus Opt. Max. exitus largiatur felicissimos. Iterum VALE.

Londini: à nostro nato Redemptore 1558

Iulii.. 20.

IOANNIS DEE LONDINENSIS

De przstantioribus quibusdam NATVRAE virtuti-

bus Προκειμένωντα & φοριστικά.

Aphorismus I.

VT DEVS, ex Nihilo, contra ra-
tionis & Naturę leges, cuncta crea-
uit: ita in nihilum abire, rerum cre-
atarum aliqua nunquam potest, ni-
si contra rationis naturęq; leges, per Suprana-
turalem Dei potentiam fiat.

II.

Mirabiles ergo rerum naturalium Metamor-
phoses fieri à nobis, in rei veritate possent, si arti-
ficiosè naturam vrgeremus.

III.

Non solum ea Esse asserendum est, quę actu in
rerum natura sunt conspicua, notaq;: Sed & illa
quoq; quę quasi seminaliter, in naturę latebris,
extare Sapientes docere possunt.

IIII.

Q Vicquid actu existit, radios orbiculariter
ciaculatur in singulas mundi partes, qui
vniuersum mundū suo modo replent. Vnde om-
nis locus mundi, radios continet omnium rerū
in eo actu existentium

V.

TAm substantia quam Accidēs, suam à se spe-
ciem exerunt: Sed Substantia omnis, excel-

a.i.

lentius

lentius multò quàm accidens. Et Substantiarũ quidem, illa quæ incorporea & spiritalis est, in hoc munere longè superat illam quæ est corporea, ac ex fluxis coagmentata elementis. Licet quantò res sunt nobiliores, tanto incompletiorẽ suam Speciem faciant: Species enim completa, idẽ obtinebit nomẽ cũ principali agente.

VI.

Sicut vnã res differt ab alia, ita et earundem radij differunt in efficiendi virtute, & effectus cõditione, dũ circa eandem omnino rẽ operantur

VII.

R Adiorum quorumcunq; ab vnã re in diuersas emanantium, diuersi sunt effectus.

VIII.

Q Vicquid in aliud agit, simile quodã modo est, at alio quidem modo dissimile prorsus illi est in quod agit, aut nulla est actio.

IX.

Q Vicquid in mundo est, ad aliud quid ordinem habet & conuenientiam.

X.

Quęcunq; res sunt sibi mutuo coördinatę, vel conuenientes, vnã aliam tum sponte imitatur sua, tum etiam aliquando vnã ad aliam localiter accurrit: vnãq; aliam (quantum potest) tuetur & munit, etiamsi interea vis sibi inferri videretur. Per harum ergo rerum naturalium (modis

dis varijs) in mundo separatim existentium, vni-
onem: & aliarum seminaliter tantū prius in na-
tura positarum, actuationem, miranda magis,
verè, naturaliter, nec violata in Deum fide, neq;
christiana læsa religione præstari possunt, quam
quis mortalis, credere queat.

XI.

Mūdus iste est quasi lyra, ab excellētissimo quo
dā artifice cōcinnata: cuius chordæ, sūt hui⁹ vni-
uersitatis res singulę, quas qui dextrè tågere pul-
sareq; nouerit, mirabiles ille eliciet harmonias.

XII

Sicut lyra constitutio quædam est tonorū cō-
sonantium atq; dissonantium, aptissima tamen
ad suauissimam & infinita varietate mirabilem
exprimēdam harmoniam: Sic Mundus iste par-
tes intra se complectitur, inter quas artissima
conspiciatur Sympathia: alias autem inter quas
dissidium acre, atq; antipathia notabilis: ita ta-
mē, vt tum illarum conspiratio mutua tum ista-
rum lis atq; dissentio, ad Totius consensionem
atq; vniōnem admirandam egregiè faciat.

XIII.

Sensus nostri, non sunt sensibilibus radiorū
à rebus effluentium causæ, sed testes.

XIII.

Species non solum spirituales, sed etiam aliæ
naturales à rebus effluunt, tum per lumen tum si

ne lumine: non ad visum solum, sed ad alios interdum sensus, & præcipuè in Spiritu nostro imaginali, tanquam Speculo quodam coalescunt, se seq; nobis ostendunt, & in nos mirabilia agunt.

XV.

NVllus motus perfectior orbiculari, Nec vlla qualitas humanis exposita sensibus, L V C E est vel prior vel præstantior. Corporum igitur præstantissimorum & perfectissimorum, hæc duo maximè propria erunt.

XVI.

Quicquid in mundo est, continuè mouetur aliqua motus Specie.

XVII.

PRo ratione motuū primorum, qui sunt cœlestiū corporū maximè proprii, ceteri inferiorum motus omnes naturales & excitantur et ordinantur. Mouetur autem ipsa Cœlestia aliquādo sursum, aliquando deorsum: in anteriorem aliquando partem, aliquando in posteriorem, aliquando versus vnum mundi, vel Eclipticę polū, aliquando versus alterum.

XVIII.

IN quatuor huius inferioris mundi Elementis, sunt quatuor distinctę qualitates, quæ ab omnibus philosophis, primę vocantur. Quarū effectus naturales, tum principales tum secundarios
tum

tū etiā tertios, quā potes exactissimè discas: Modumq; reducendi tertios ad secundos & secundos ad primos: Itidem tibi est summopere examinandum, quibus casibus, eadem qualitas, diuersorum, imò contrariorum nonnunquam effectuum esse causa possit.

XIX.

Si quarūcunq; qualitatum res, & in quacunq; quantitate commisceantur, vt de compositi illius vera natura fias certior, per artem quandam, Graduationum dictam, tibi est elaborandum.

XX.

EX qua elemētorum, & primarum qualitātū pportione singulę humani Corporis partes humores, & spiritus constent (quā propè fieri potest) Astrologo est peruidendum. In alijs etiam rebus naturalibus idem experiri, atq; intelligere est summè necessarium, & valde iucundum.

XXI.

SEmen in se potentia habet generationis cuiusq; integrū & constantem ordinem: eo quidē modo explicandum, quo & concipientis loci natura, et Circumfusi nobis cœli superuenientes vires, cooperando conspirant.

XXII.

Sicut primi motus priuilegium est, vt sine eo torpeant omnes reliqui, sic primæ et præcipuæ qualitatis sensibilis, (nimirum LVCLIS) ea est fa-

a.3.

cultas,

cultas, ut sine ea, ceteræ qualitates agere nihil possint.

XXIII.

Ο Τί αἱ δυνάμεις ἐπὶ τοῖς σώμασι καὶ οὐκ ἐπὶ αὐταῖς μεθ' αὐτάς ἀπαρτίζονται τῶν τῶ σώματος κινήσεων. quis philosophorū nō decētat? quis mortaliū nō in seipso id ferè quotidie experitur? Ut etiā & τοῖς τῆς ψυχῆς παθήμασι τὸ σῶμα σύμπαχον γίνῃ. Vnde Medicus per corp⁹ sanat animā atq; tēperat. Music⁹ autē p animā corpori medetur & imperat. Qui ergo quā plurimis modis tum medici tum musici poterit supplere munus, is hominum & corpora & animos pro sua ferè gubernaret voluntate. Verū hoc est à modestius philosophantibus, mysteriū cuiusdā instar tractandum.

XXIV.

Illa Deus in Magnete proposuit oculis mortaliū spectāla, qualia aliis in rebus subtiliori mētis indagini, & sedulitati experiendi maiori, inuenienda reliquit. Ego tibi vim eius attractiuā primò, deinde repulsiuā siue abactiuā, tertio certi cuiusdā situs appetitionē, Et quartò per solida corpora radios suos traiciendi potentiam, nūc solum in mentem redigo: aliās alia eiusdem lapidis, quasi miracula (diuino fauēte Numine) explicaturas.

XXV.

DUplices sunt stellarū omnium radii: alii sensibiles siue luminosi, alii secretionis influen-

tiæ.

tia. Hi omnia quę in hoc mundo continentur,
penetrant: illi ne adeò penetrent, quodam mo-
do impediri, possunt.

xxvi.

S Tellę & vires cœlestes, sunt instar sigillorum,
quorū characteres pro varietate materię ele-
mentaris variè imprimuntur. Quemadmodum
& nostrorum sigillorū insculptę formę, facilius
in vnā materiā quā in aliā imprimuntur:
elegantius in vna, quā in alia: & tenacius in vna
quā in alia herent: & in quibusdam ad quan-
dam quasi perpetuitatem.

xxvii.

T Am solida quam diaphana cuncta, quę intra
mundi ambitum existunt, penetrandi vis, cœle-
stium radiorum maximè propria, magnam illis
influendi, siue suas imprimendi vires facilitatem
inesse demonstrat. Vt autem cum elegantia qua-
dam, deinde cum tenacitate, vel ad infinitū tem-
pus retineatur immissa virtus, id ex materię in
quam influitur dispositione vel præparatione ar-
tificiosa, tam in visibili forma quam in elemen-
taribus qualitatibus & aliis prouenire debet.

xxviii.

Primū mobile est instar speculi spherici cōca-
ui, cuius qualēcūq; soliditatē nullus stellarū
radius penetrare potest, cum nullus esset talis pe-
netrationis vsus apud superos: sunt & alię per-
plures

plures demonstrationes.

XXIX.

Quascunq; vires per sensibiles radios, stellę efficiendo exercent, non solum directis, sed etiam fractis & reflexis illis radiis, tales suas vires ad effectus opportunos promouere possunt.

XXX.

Magnitudines verę non solum terrestris globi, sed & planetarum fixarumq; omnium stellarum, astrologo debent esse notę.

XXXI.

Distantię verę tam fixarum, quam singulorū planetarum à centro terre, quocunq; proposito tempore, astrologo constare debent: sicut & nubium, siue crassioris aëris varię à terra altitudines.

XXXII.

Quibus terre locis, quęcunq; stella siue fixa siue erratica quocunq; dato tēpore perpēdiculariter immineat: & quantum incidentię directę angulum cum omnibus aliis locis, supra quorū horizontes eadem stella, eodem temporis momento eleuatur, efficiat, cum primis est cognitu necessarium.

XXXIII.

Sensibilem omnem radium, à stellā alicuius corpore ad punctū aliud quodcunq; externū emanantem, ac cum eiusdem stellę conuexa superficie equales vndiq; efficientem angulos, circumstat

cumstat conus rectus, radiōsus, sensibilisq; cuius axis, ipse dictus radius erit. Vertex vero punctum illud externum. Basis denique, conuexę superficię ipsius stellę ea portio luminosa quę dicto vertici est proxima, terminaturq; per circuli circumferentiam, ab illo termino lineę rectę (à dicto vertice ad stellam ductę) qui ipsam stellam contingit tantum, describam.

XXXIII.

R Adiorum à basi luminosa alicuius stellę ad aliquod externum punctum effluentium, axis est fortissimus, & reliquorum, quò ipsi axi fuerint propinquiore, eò erunt remotioribus, fortiores, respectu dicti puncti. de radiis ex profunditate stellicorum corporum egredientibus, alius nobis erit dicendi locus.

XXXV.

A Stellis terra minoribus, sensibiles cūcti qui exeunt radii directi ad terrę conuexitatis, quantam maximam possunt portionem, ab ipsarum cōuexarum superficię (quę tales stellas ambiunt,) portionibus veniunt, quę sunt dimidijs maiores. Et quo terrę propiores fuerint eò à maioribus illis portionibus radios suos directos terrę cōmunicant: Nunquam tamen terrę conuexitatis dimidiū suis illis sensibilibus radiis attingere queunt, sed portionem, eiusdem dimidio minorem.

B.i.

OMnes stelle terra maiores, plus quā dimidium terrene conuexitatis, omni tempore suis sensibilibus & directis radiis illustant: Semper etiam à sue conuexe superficie portionē dimidio minore, illos terre impertiunt radios. Et quò terre propinquiores fuerint, eò à minore tali portionē radios illos directos ad terram demittunt.

OMnes stella terra minores, quanto terre propinquiores fuerint, tanto fortiores, eisdem suos vtriusque generis radios infundunt: licet minorem eiusdem portionem sensibilibus suis directisque radiis afficiant, quā quando sunt remotæ magis.

OMnes stella terra maiores, quanto terre viciniiores fuerint, tanto fortiores illi suos quoscunque imprimunt radios: & terre etiam maiorem portionem sensibilibus suis, directisque radiis illuminant, quā quando longiori sunt semotè interuallo.

PErpendende tibi sunt cum summa diligentia, Terre & stellarum quarumcunque tum terra maiorum, tum terra minorum, portiones illę Superficiales, Sphericę conuexitatis, in stellis

lis quidē luminosę, at in terra ab ipsis luminosis
illuminatę, quę p̄ variis stellarū à terra interual-
lis, diuersarum fiunt quantitatū. Et tam in terra
quam in stellis terminantur per terminos super-
ficię conicę curuę, à linea recta, tum ipsam ter-
ram, tum ipsarum stellarum corpora contingen-
te, descriptę. Atq; de his portionib' egimus pro-
positionibus. 35. 36. 37. & 38.

XL.

Ad quodcunq; punctum totius mundi venit
alicuius stellę conus rectus, radiosus, sensibilisq;,
eiusdem coni basis, minor quidem semper erit,
quam dimidium conuexę superficię ipsius stel-
lę, cuius ille fuerit conus. Videant ergo astrono-
mi qua ratione, stellarum metiantur diametros.

XLI.

Quanto eadem stella ab aliquo puncto totius
mundi remotior fuerit, tanto sui radiosi coni re-
cti sensibilisq; basis, maior euadit, & quāto pro-
pinquior, tanto minor.

XLII.

Examinanda tibi erit quantitas huius basis
conicę, in omni positu cuiusque stellę, respec-
tu vnius alicuius puncti, ubicunque illud pun-
ctum statuatur.

XLIII.

Eiusdem stellę Coni recti luminosi longiores,
sunt ipsis breuioribus, quibusdam de causis
fortiores

fortiores: at alias ob causas, lōgē debiliores: fortiores quidem eō videri possunt, tum quod eorum bases luminosæ, maiores sunt, tum quia anguli ad verticem, minores fiant. Ex his duabus causis simul iunctis, hæc nascitur ratio: Quod in longioribus conis, copiosiores radii, non incidētes solū sed etiam reflexi, magis vniuntur: unde maior vis circa talem verticem exercetur. Sed naturaliter & simpliciter propinquitās agētis ad id in quod agit, breuiiores conos, fortiores efficit.

XLIIII.

Quantitatem illius conuexæ superficiei lunaris, quæ quocunq; dato tempore, nobis illuminata conuertitur, accuratē elicias.

XLV.

Horizontem nostrum verum, illum appellamus circulum, qui circumductu eius lineæ describitur, cuius quiescens terminus in terræ centro fuerit, alter vero in summo statuatur cœlo: ita ut à nostro vertice in huius circuli centrū demissa recta lineæ, eidem circulo perpendicularis existat. At sensibilem nostrum horizontem, alibi demonstrauius esse illam terrestris sphaeræ conuexam portionem, quæ (omnibus super terræ uniformem conuexitatem, remotis impedimētis) nobis est cōspiciua tota, terminaturq; per circuli

circuli circumferentiam, ab illo termino lineæ rectæ (ab oculo nostro ad terræ contactum ductæ) qui ipsam terram contingit, descriptam, Hancq; portionem aliquando maiorem, aliquando minorem à nobis posse conspici, pro varia nostræ altitudinis ratione supra vniformem terreni globi conuexitatem, ibidem docuimus. Ex hac quidē consideratione plurima pendent, quæ tum in optica, tum in astrologia magni esse momenti, experientes percipient.

XLVI.

Omnes stellæ maiores terra, ab aliqua sui portione radios sensibiles directos, ad nos mittere possunt, antequam earundem centia ad nostrum verum horizontem oriendo peruenerint: Atque ratione eadem, in occasu sub ipso vero horizonte depressis earundem centris, nos tamen illuminare suis directis radiis possunt.

XLVII.

Omnes stellæ cum in horizonte vero alicuius loci terrestri fuerint, plus in recta linea, ab illo loco distant, quam cum supra illius loci horizontem sunt eleuatæ: siue vno eodemque die, siue quibuscunque diuersis: modo eiusdem stellæ, in illis variis temporibus, æqualis fuerit distantia à centro terræ. Aliôqui enim sol in principio oriens, longè nobis propinquior est quam quorum

rum imminet capitibus, in Cancro versas: & hoc
propter suę eccentricitatis magnitudinem: quę
etiam mutabilis est.

XLVIII.

Solem infra nostrum verum horizontem exi-
stentem, accidentarij sui luminis radios ad nos
ab aëre procurare, Crepusculinę eius Luces de-
monstrant: Tres igitur Superiores & fixarū plu-
rimę, cum magis sub horizonte latent quam ip-
se Sol in Crepusculi matutini principio vel ves-
pertini fine, nobis, sui accidentarii Luminis vir-
tutem, (licet per se non tam sensibilem quam So-
lis) communicabunt, instar quorundā suorū cre-
pusculorum. Planetas etiam Sole inferiores hoc
modo considerandos moneo. Fitq; hoc (vt dixi)
non per principalem aliquem radium, (scilicet
vel directum fractum vel reflexū) sed per Speci-
ei Speciem, vt οπτικη & κατωτρετικη periti, vul-
gariter loquūtur philosophi. Qua ratione Sola-
ria Crepuscula inæqualia fiant, vide: & de alio-
rum planetarum Crepusculis (vti nos nunc illa
appellamus) simili perquiras methodo.

XLIX.

Qua ratione stellę fixę & singuli planetę tam in-
fra horizontem, quam alibi constituti, ad nos
vel alia terre loca, radios tum luminis, tum Se-
creti-

cretioris virtutis ab ipso cœlo, Luminis autem, nō
ab ipso cœlo solum, sed aëre, nubibus, aqua, mō-
tibus, & similibus corporibus reflectant, perscru-
tare: radiorumq; cœlestium fractiones multipli-
ces attēde in aëre & nubib⁹: & infinitā Dei boni-
tatem Sapientiamq; admirari et laudare cogēris.

L
Vt stella quęlibet proprium habet nomen ex
ipsius Dei impositione, Sic & naturam in se ha-
bet propriam, qualis in nulla alia, eadem omni-
no inueniri potest.

LI.
A D quodlibet totius mundi punctū, & quo-
libet temporis momento, ab omnibus stellis
fixis & planetis fit talis radiorum cōcursus, qua-
lis ex omni parte similis ad nullum aliud pun-
ctum, nec vllō alio tempore, naturaliter consti-
tui potest.

LII.
K ATOXICINO si fueris peritus, cuiuscunq; stellę
radios in quāmcunq; propositam materiam
fortius tu multo per artem imprimere potes, quā
ipsa per se Natura facit. Hęc quidem Antiquorū
Sapientum multo maxima naturalis Magię
pars erat: Et est Arcanū hoc, non minoris multo
dignita-

dignitatis, quam ipsa augustissima philosopho-
rum ASTRONOMIA, INFERIOR nuncupata:
cuius insignia, in quadam inclusa monade, ac
ex nostris Theoriis desumpta, tibi vnâ cum isto
libello mittimus.

LIII.

• **S**I quid vel solis lumen per lunam efficiat, vel
• **S**iquid ipsa ex se sola, nullis imbuta SOLIS. ra-
diis, præstare possit, cognoscere quis cupiat: ex
plenilunio, & Lunæ eclipsi totali cum mora, ar-
tificio catoptrico, elicere potest. Vt ad alia au-
tem, eundem traducat experiendi modum, non
opus est vt moneam.

LIII.

Quo magis ad perpendicularitatem super aliquâ
elementarem superficiem accedit axis radio-
sus alicuius stellæ, cò fortius circa talem suæ in-
cidentiæ locum, suas quascunque vires illa stella
influet: directo quidem modo propter maiorem
agentis vicinitatem: reflexo autem, per radios lu-
minis fortius tunc operabitur, quia reflexi ta-
les radii ad incidentes vicinius conduplicantur.
Eccētricitatis ratio, in diuersis zodiaci locis, pla-
netas propiores nobis exhibere potest, cū acutis-
simus prorsus erit incidētiæ angulus cum nostro
vero horizōte, vel alia superficie. At nos, & supra
de hac re diximus: & nunc significam⁹ in æqua-
libus

libus a centro terre distantis generalē hunc nos enuntiare aphorismum: esse tamen tum utilissimum tum iucundissimum cōsiderare exceptionis huius rationē, in variis eccentricorum, circularum locis.

LV.

Quò stellæ eiusdem Mora, supra horizontem maior fuerit, eò ad suæ cuiuscunq; virtutis fortorem faciendam impressionem per directos suos radios, est accomodatior.

LVI.

EX horum tantum trium diuersa contemperatione, scilicet vicinitatis, anguli incidentiæ, & Moræ, ò quam multiplex consurgit ratio pro viribus eiusdem stellæ exercendis, supra alicuius loci horizontem.

LVII.

Momentanēus quilibet cœli status, tum effectus suos matit infinitos, tum in aliorum euentuum semina, (congruis maturanda constellationibus) vires intēdit ac imprimit efficaces.

LVIII.

Omnium cœlestium motuum, ille velocissimus est quem versus occasum, viginti quatuor æqualium horarum spatio, equatoris conficit peripheria: atque hunc, Diurnum Tertiū motum, vulgariter vocant.

C.i.

Quò equatori sunt propiores paralleli circuli, cò citatiore motu versus occasum, illorum circumferentię, æquatoris sequuntur motum:

Quam inter se rationem habuerint, circulorum duorum quorumcunq; equatori parallelorum, circumferentię, eandem rationem habebunt, & earundem velocitates in diurno totius motu: Hoc tu ad planetas & stellas fixas transfer, diurnorum arcuum respectu. &c.

Periodos quascunq; videmus NATVRÆ præpotentis inuiolabili lege, à cœlestibus ipsis absolui corporibus, maxima cum diligentia, à nobis animaduertendas asserimus: PERIODVM hoc loco vocamus, planetę, stellę fixę, vel alicuius cœlestis puncti, ad priorem locum vel priori valde similem, per circularem motum, completam restitutionem.

ANATVRA omnes hos recipimus circulos: horizontem Meridianũ, æquatorem, & illi parallelos omnes: eclipticam: eccētricos planetarũ. epicyclos, & alios, quos ex Theoricis planetarum, accuratè discendos, monemus.

Circuli omnes, positionum vulgariter dicti, sunt circuli naturaliter definiti: Cum omnes illi quorūdam aliorum locorum sint horizontes veri, etiamsi infiniti tales, inter horizontem tuū & meridianū statuerentur. At quò propius versus mundi polos accedis, Naturam vides quasi pedientim istos recusare: duasq; tantū ex tribus illis generalissimis, Cœlestia Themata describēdi vis, sibi sub polis assumere: vt et sub equatore duas præcipue admittit: in locis autem intermediis tres: per meridianos scilicet: circulos, eclipticę longitudinem ad rectos secantes angulos: & per istos horizontales: licet infinitis aliis modis Natura suarum distinguat virium proprietates.

Periodus æquatoris est alicuius in æquatore, vel alterius puncti cœlestis, ad eundem meridianū, restitutio, vigintiquatuor æqualium horarum spatio, per motū Totius diurnum, absoluta. Hęc autem omnium cœlestium periodorū, est simplicissima, sibiq; semper æqualis.

Dies naturalis, siue periodus Solis diurna, est tempus quod fluit, dum per Totius motum diurnum, Solis centrum ad eundem reducitur meridianum: Ista quidem periodus valde inæqualis

qualis existit longitudinis,

LXVI.

Annus tropicus Solaris, est tempus periodicum quo Sol, per proprium suum motum, ad eundem eclipticę locum restituitur. huius magnitudo hac nostra ætate, observata est, dierum esse 365, horarum, 5, & scrupulorum primorum, 55, secundorum autem fere, 20. Mutabilem etiam huius esse longitudinem, observationes excellentium Mathematicorum exactissime, demonstrant.

LXVII.

Annus Solaris siderius, est tempus periodicum quod labitur interea dum Sol per proprium motum suum, ad eandem stellam fixam redit: vel ad æqualem prorsus distantiam (secundum eclipticę longitudinem) ab eadem stella fixa. Cuius magnitudinem, Thebitēs Choræ filius inuenit dierum naturalium, 365, horarum, 6, scrupulorum primorum, 9, secundorum autem, 20: Copernicus autem aliquanto maiorem hoc nostro seculo esse, demonstravit: per, 20, circiter secunda, scilicet.

LXVIII.

Lunares periodos veras, tum ad eandem eclipticę longitudinem, tum ad Solis coniunctionem, exacta ratione per numeros examinatas, pro quocumque dato tempore, habeas. Sunt enim inæquales valde.

Periodus Lunę diurna, siue dies lunaris, est per motum Totius diurnum, lunaris cętri ad eundem meridianum restitutio perfecta: singulis penę diebus, hęc, suam mutat quantitatem. Similes etiam reliquorum planetarũ restitutiones ad eundem meridianum, considerantes, easdem appellabimus eorundem Dies: videlicet vel Saturni, vel Iouis, vel Martis, vel Veneris, vel Mercurii. Fixarum stellarum tardissimus motus, diei vnus spatio, parum exhibebit discriminis inter suam & æquatoris diurnam periodum.

• Vt Luminarum secũdum eclipticam, ita reliquorum quinq; planetarum omnes, quas verę & naturaliter conficiunt periodos, tibi omni tempore perpendendas commendamus, tam in eccentricis, quam in epicyclis suis, per proprios suos motus. Simples quidem per se (quantum potes) vt distinguas, compositas item seorsim, mo-
nentes.

Vt Lunę periodicas cum sole coitiones obseruamus, ita & cuiusq; planetę reditum ad alium tardiori affectũ motu (vero quidem et proprio) quam is est, cuius restitutionem periodicam cõsideramus, maxima diligentia notandum significamus,

ficamus.

LXXII.

Vt motus ille, qui est æquatoris proprius, omnium cœlestium motuum est velocissimus, ita planetarum omnium periodi diurnę, sunt omnium quas verè conficiunt, breuissimo transactę tempore.

LXXIII.

EX cœlestiũ corporum imitatione, quę in inferioribus regulari aliqua & ordinata fieri ratione cernitur, sincere veritatis amātes, studiosęq; experientes, clarissimè elicere possent, quę res, vel tota, vel in sui aliqua parte, cui planetę, fixę, vel plurium stellarum colligationi subiiciatur maximè: ita vt ille planeta, stella fixa vel plurium stellarum colligatio, huius rei vel effectus, præcipuus et quasi proprius significator (astrologorum vt vtamur phrasi) possit censi. Istam autẽ imitationem variis posse modis fieri, cuius costare credo philosophāti. Nō me ergo est vel in motu solo, vel figura, sed in aliis etiā proprietatibus, & qualitatibus hęc obseruari velle putādum.

LXXIII.

IN qua significatione aliquis planeta, stella fixa plurium stellarum commixtio, vel cœli locus præcipuè excellit, ad illum significatorem, omnes reliqui tum planetę tum fixę, in illa quidem signifi-

significatione cōparari debēt: vt quid vel auxilij,
vel impedimēti ab illis aliis recipiat, in sui munc-
ris administratione, artificiosa eliciatur indagine.

L X X V.

Quod fixarum mutua interualla ex omni tem-
poris æternitate nūquam sunt mutata, huius ele-
mentaris mundi illis rebus, quæ et sui etiam sta-
tus constantem valde retinēt conditionem, istas
maximè præesse demonstrat. Cum tamen, & iste,
motu quodā (scilicet tardissimo) secundū eclip-
ticę longitudinem versus orientem, tam feran-
tur vniformiter, ac si omnes vno eodemq; age-
rentur spiritu, hoc quidem & maximarum no-
strarum rerum, seu illarum quas iam, è nostris,
maximè constantes, suiq; similes maximè, iudi-
camus, mutationes, vicissitudinesq; fieri signi-
ficat. Istarū deniq; per diurnū Totius motū, cir-
cunductio, ad totam illam cœlestem cōstantem-
que harmoniam, ex omnibus stellis fixis resultā-
tem, quā sibi mutuo sunt colligatę (quę etiam
rerum omnium quasi Forma prima existit) toti
elemētari regno & totam cuiuslibet eiusdem parti-
culę, per principales partim suos radios, partim
per accidentarios, abundantissimo quidem mo-
do impertiendā, (ita ordinante Totius beneficē-
tissimo & Sapientissimo Opifice) est instituta. Et
hoc ni esset, Nullum, ne vno quidē die (natura-
liter)

liter) præseruaretur indiuiduum.

LXXVI.

Vt fixarum motus proprius, generaliter nobis demonstrat, easdem talium effectuum esse causas, qui longo temporis cursu, incrementa atq; alterationes suscipiant suas: Sic pro naturæ varietate, quæ duabus quibuscūq; vel pluribus fixis, tã ex sensibili earum radio, quam ex virtute specifica inest, ipsius naturam euentus, qui à duabus, vel pluribus stellis fixis efficitur significatur, diuersam esse, est necesse.

LXXVI.

A Gens debile, vt actionis fortioris specimen edat, quàm agens simpliciter fortius, sæpè vsuuenit: & hoc, aliquando propter diuersitatē subiectorum (in quæ agunt) in dispositione sua natua, siue artificiosa, aliquando autem propter alias causas.

LXXVIII.

NON est ergo mirum, fixarum quasdam, quæ inter illas minime iudicantur, annis singulis certos atq; sensibiles in aëre & alijs rebus effectus producere: Tū quòd ille (licet à nobis maximè distent) terra plus octodecim vicibus maiores existant: tū etia, vel quòd materie, in quā agunt, aptissimā inueniunt dispositionem: vel quòd ab aliquo planeta, earūdem corroborati radii, viuacior

uaciores quasi, firmioresq; in terram torquen-
tur, vel ab accommodatissimo aliquo *του περιέ-
χοντος* ad stellarum exprimendas vires loco, ad-
iute, tam exiguo temporis interuallo suarū re-
petant virium effectiones. Quid de illis ergo fi-
xis cogitare debemus, quarum alia totum ter-
restrem globum sua mole trigesies, alia quin-
quagesies quater, alie septuagesies, alie octua-
gesies excedunt? Sed illarum (te queso) que terre
soliditatem, centies septiesq; sua complectun-
tur magnitudine, quantam credere debemus
esse efficientiam? Ab omnibus ergo omnium
ordinum fixis, diuinissima per cœlum distribu-
tis harmonia, quantam quasi diuinitatē simul
in terras deriuari censendum?

LXXIX.

Slex Diei naturalis tempore, deducatur vna
æquatoris periodus, residuumq; tempus in
æquatoris partes resoluatur, clarissimè appare-
bit quāta æquatoris portio, versus occasum, ve-
rè naturaliterq;, (præter suam integram perio-
dum) intra vnius diei naturalis spacium, per as-
censiones (Rectas, nominatas) promoueatur.
Atq; hæc est vera & propria demonstratio illius
vtilissimæ ac admirabilis astrologicæ praxeos,
que cōmuniter DIRECTIO appellatur DIVINA:

Q Vando illum æquatoris progressum Directorium, quolibet die naturali, secundum ascensiones Solaris loci rectas, examinaveris, tunc vnâ etiam totius cœlestis Machinæ, alium quemcunq; libet, contuere locum: cuius quantitas sit facta promotio Directoria, super vel meridianum circulum, vel horizontalem, tali loco accommodatum, interea temporis, dum illam principalem, in Solis loco metimur, diligenter annotabis. Directorij autem motus quantitatem, nunc per ascensiones vel rectas vel obliquas, definimus.

LXXXI.

E X Die Lunari, subtrahas æquatoris periodum, & quantum illo modo, in die vna lunari, cuncta cœlestia loca, pro ratione suarum vel rectarum vel obliquarum ascensionum Directoriæ (vt ita dicā) protrudantur, clarum euadet.

LXXXII.

P Eriodus Horizontalis Diurna, planetæ, stellæ fixæ, est tempus quod fluit, dum illorum centra per motum Totius Diurnum, ad eundem restituuntur horizontalem circulum.

LXXXIII.

E X Horizontali Solis vel Lunæ periodo, vnâ æquatoris periodum subtrahere: & residuum, illâ æquatoris portionem monstrabit, quæ (præter vnâ)

vnam sui integram reuolutionem) versus occa-
sū, talis periodi spatio, Directoriè promouetur.

LXXXIII.

Licet Solis & Lunę, generalissimę fuerint &
clarissimę vires, in hoc directionum artifi-
cio: Reliquorum tamen quinq; planetarum
(maximè in eorum propriis significationibus)
multiplices efficientiæ, simili debent obseruari
disciplina. tam in eorum diurnis ad meridia-
nos reuersionibus, quam ad horizontales quos-
cunq; circulos. Nullibi autem nos, aliis quam
veris vti stellarum motibus, memineris. Valeāt
ergo qui vel singulis diurnis planetarum dire-
ctionibus, vel annuīs (de quibus alibi agemus)
certam, eandemq; præscribunt vel graduum vel
minutorum, quantitatem.

LXXXV.

Periodi diurnę quinq; planetarum, quando
retrogrado feruntur motu, æquatoris perio-
do sunt minores. Vnde per istos, tum æquato-
rem, tum alia singula mobilia cœli loca versus
orientem postponi est necesse. Hancq; æqua-
toris periodi anticipationem, Veteres, Directio-
nem conuersam appellabant. Hanc autem tam
ad meridianos quam etiam horizontes referri,
non est necesse pluribus docere: aut æquatoris
periodum ex retropedantium periodis diurnis
quibuscunq;, auferri debere: cum satis per se sint

MDV

D.2.

clara.

clara.

LXXXVI.

EX IOVIS periodis diurnis, ad æquatoris periodos comparatis, vera patet & physica demonstratio directionis cuiusdam, ab Antiquis, PROFECTIONIS ANNVAE, nūcupatę: In qua cœlestia loca, solum quinque, per vnum circiter dodecatemorium, versus occasum promoueri tradunt. Verum si vel Profectionis istius partes, ad Iouis verum diurnum motum: vel ipsam annuam Profectionem integram, ad Iouis verum motū in vno āno solari, referre velis (vt natura te facere vrgebit) clarissimē tūc cernes, nec directo semper modo ista dirigi: nec eandem esse (singulis annis) graduum multitudinem, quæ vel super meridianos, vel horizontes varios, pro ratione Iouialis motus veri, integræ Profectioni annuæ respondet: Deniq; non solum quinque loca ita cōsiderari posse aut debere, sed infinita ferē, tam planetarum scilicet, quam fixarum. &c.

LXXXVII.

Quo modo DIRECTVS Planetę motus, non solum ad eiusdem maiorem supra nostrū Horizontem exhibendam Moram, confert, esse perpendendum: sed quæ etiam ratione, intra suam Diurnam periodum, Harmonicam illam æquatoris periodum complecti, eundem facit:

facit: & ad præcipuum suum deniq; munitus con-
ficiendum (secundum eclipticę scilicet Longi-
tudinem) multo reddit habiliorę, significamus.
PLANETAS ergo, cursu DIRECTO progrediętes, gene-
raliter iudicare fortiores, fortunioq; quodā affe-
ctos, non est à ratione alienum. Vnde motu La-
tos VELOCI, certissimum est, plus tum habere
fortitudinis, suasq; tum fœlicius peragere signi-
ficationes. Quando cum planetarum veloci
cursu, etiam concurrit eorundę ad terrā propi-
quitas maior, ex Theoricis cōstare tibi potest.

LXXXVIII.

Planeta RETROGRADVS, Naturę constans
decretum quodam modo perfringere vi-
detur: periodum suam diurnam breviori absol-
uendo tempore quam ipse equator: cuius
motus, cō quod citatissimus est, sibiq; semper
equalis, Temporis fit nobis norma. Secundò
cum ex generali Naturę instituto, Cœlestia cū-
cta, in motus diurni ratione, primū sequi mo-
bile deberent, Retrogradus autem iste planeta,
(quasi sibi commissis habenis) suo nisu, primo
Mobili aliq̃ huius sui muneris particulā præri-
pere videtur. Tertiò ex Diurna sua quaq; peri-
odo, aliquam illius vniuersalis Harmonię par-
ticulam excludit: & post aliquot elapsos dies,
notabilem Totius portionem, versus ortum re-
pulisse

pulisse videbitur: quādamq; magnam equatori
Iniuriam intulisse: cum occasum ille verius per-
petuò rotari debeat. Quintò, pertinax iste pla-
neta, munus suum proprium, præcipuumq; de-
ferere videtur. propria enim cuiusq; planetæ pe-
riodus, versus ortum absolui debet. Sextò, op-
portunitatē illā qua ad suas fortius exercendas
vires, vti poterat, (ob moram supra nostrum
horizontem maiorem) recusare iudicabitur.
Nec Solem igitur, neque lunam (omnium cor-
porum creaturarum præstantissimas, mun-
dōq; elementari beneficentissimas, imò rerum
hīc omnium quasi parentes) istis implicari re-
tropedationibus, voluit Deus. Neq; reliquos
quidem: nisi ad breue quoddam tempus, si ad
integras eorum periodos, illud conferas) tali vti
tergiuersatione, patitur. Verum nullo cum
NATURÆ VNIVERSALIS incommodo, hoc
ab istis patratur. Non magis quam acerrimę illę
infinitarum penē rerū Antipathię, NATURÆ
VNIVERSALIS statum vllō modo labefactant,
quin ad gratissimum potius ornatum egregiē
faciunt, & ad NATURÆ perpetuandam inco-
lunitatem, cōducunt vel maximē. EX RETRO-
GRADATIONE tamen, particularis aliquis effe-
ctus (quem scilicet talis planeta in se receperat
perficiendum). interim non promouetur, sed
qua-

quasi retroâgitur: factaq; infecta fieri videntur.
At quis est, qui hæc non esse tum in politicis, tū
œconimicis negotiis necessaria, summeq; in-
terdum vtilia cernat? Satiusq; esse recurrere (vt
dicitur) quam male currere? Iuuat ergo interdū
planeta retrogradus, licet non directo ordine,
sed quasi fortuitò, & ex abrupto: & in contraria
ferè significatione.

LXXXVIII.

PLANETÆ in maximis suis à terra distantis,
circa sua scilicet Apogœa versâtes, in rebus qua-
rum tunc fuerint proprii significatores, fortius
suas exercent vires, quā in eisdem faciunt, quā-
do terre, circa sua nimirum perigœa, proximi fe-
runtur. Contrà autem, in aliis sibi subiectis re-
bus viuacius efficaciusq; operantur in sua ma-
xima ad terram propinquitate, quā in eisdem
operari possunt, quando à terra, quā queant,
longissimè distant. Huius Aphorismi demon-
stratio ex 45. 73. 77. & aliis prius explicatis apho-
rismis, maximum suum & lumen & robur ha-
bet. Vt ergo in eadē, rerum per eundem pla-
netam significatarum, specie, distinctè exacteq;
iudicium proferas, loca maximarum & mini-
marum à terra distantiarum, pro vnoquoq; pla-
neta, sint tibi prius nota.

xc.

Quoniā Solis non est semper æqualis potē-
tia, nec eadē significādi ratio: singulorūq;
etiam planetarum sint distinctę significationes
ac alię alięq; eorundem fiant vires, non debet
idem de vniuscuiusq; planetę COMBUSTIONE,
pronuntiari Iudicium. Licet autem Solis excel-
lentissima fuerit & potentissima virtus, non ta-
men semper lædet dum alium planetā COMB-
RERE Astrologi dicunt: fieri quidem potest vt
ille, combusti planetę naturam ad amplitudi-
nē quandam & magnificentiā euehat, eius-
dem omne ius, in suas vires transferens. Sed dū
lædit, varia est ratio. Ex graduationum regulis
de quibus supra aphorismo, 19, egimus, quid sit
omni tempore de tali combustione statuendū
(quantum ad sensibilibus radiorum operatio-
nem) simplicibus semel definitis planetarum
naturis, clarissimē depromi potest.

xci.

Nullus est terrestris globi locus, quem Sol,
Saturnus, Iupiter, Mars, aut stella fixa quę-
cunq;, nō illustrat suo directo sensibiliq; radio,
spatio vnius suarum diurnarum periodorum,
dum sub æquatore, secundum sua vera ferantur
loca. Maximum igitur huius loci priuilegium:
ex quo, tantillo tempore, totus terrę orbis, sen-
sibilibus directisq; horum radius illuminari, fo-

foueriq; possit.

DVæ quæcūq; stellæ, in locis ANTISCIIS secū
dum æquales, & in eandem mundi partē
declinationes positæ, æquales supra eundē ho-
rizontem verum, acquirunt moras. Et in æqua-
libus ab eodem Meridiano distantiis, omnes suę
radiose incidētię angulos, æquales facient. Vn-
de per motum Totius diurnum, suis radiis, istę
stellę, terrestrę quodcunq; corpus, per mutuas
vices ita inuoluunt implicantq;, ac si eiusdem
illis esset similis commissa cura. Ex natura ergo
ita cooperantiū stellarum, & interualli earūde
schematici, siue aschematici ratione, qualis ab
eisdem, in (notæ constitutionis) proposito cor-
pore, sit generaliter expectandus effectus inue-
niri potest.

LIcet cœlestis cuiusq; circuli, equatori paral-
leli, pars illa, quæ Sub Meridiano alicuius
loci extiterit, (ex omnibus illius paralleli parti-
bus) cum eius loci horizōte vero, incidentiæ an-
gulum faciat maximum: Tamen eclipticæ illa
pars solum quę ab horizonte Nonagesima fue-
rit, altissimē semper supra horizontem eleuabi-
tur. Hanc autem nonagesimā partē rarissimē in
Sphæra obliqua, at in Sphæra recta, sēper sub Me-
ridiano inueniri, cuius, vel mediocriter in A-

stronomicis versato, notissimum esse scio. Hinc
in locis, quorum Vertices inter equatorem &
mundi polos fuerint, illa eclipticę pars, quę sub
meridiano, quocūq; proposito tēpore reperia-
tur, Cor cœli, appellari cępta est, Nonagesima
autem pars ab ascendente loco, Domus decima
XCIII.

STellę omnes, vt sunt Luminis participes, ita
(pręter suorum insensibilium radiorū & spe-
cificas suas vires) caloris cuiusdam sunt efficien-
tes causę. XCV.

Vt SOL singula cœlestia corpora, sua superat
magnitudine, Sic cœlestis Luminis quasi fons
perennis ac immensus est: calorisq; nobis, sensi-
bilis, ac vitalis, pręcipuus effector.
XCVI.

Illum Calorē, quem Solis radiosi Coni tota
Basis (ipso tunc Sole, in sui circuli Perigæo, &
in minima Eccentricitate versante) in illud ter-
renę Superficieci naturale punctum, quod tum
sui radiosi coni vertex fuerit, tum etiam cui Sol
perpendiculariter imminet, efficiendo exercet
(doctrinę huius nostrę illustrandę gratia) esse
potentię cuiusdam, instar Sexaginta, siue centū
graduum, ponere solemus

XCVII.

NON potest ergo nobis ignotū esse, quāto ca-
lore suo proprio, aliud quodcunq; terreni glo-
bi

bi punctum, cui SOL in quouis alio sui circuli loco, perpendiculariter imminere potest, afficiet: respectu illius sui maximi caloris.

XCVIII.

ET qui Solis sibi impendētis calorē, in aliqua cōuenienti materia aptè experiri nouerit, Is non secūdam proportionem solū, sed etiā secūdū rei veritatem, intelliget quantū calorē omni alteri pūcto terrestri cui imminere potest, imper tict.

XCIX.

DAta proportione inter duos caloris gradus quos Sol in duobus diuersis sui Circuli locis, in terrena loca, illi perpendiculariter subiecta, exercet: Si, quocunq; dato tempore, (lucēte nobis Sole) per aliquod artificium nostrum, à nobis sensibiliter excitari potest Calor, qui vni dictorum fuerit equalis, possibile est etiam, per artificiū & industriā nostrā, vel eodē mōmēto, vel alio quocunq; (Lucēte Sole,) talē caloris gradū sēnsibiliter excitari, qui illi alteri sit equalis. Adquātā autē distātiā, hic nō est explicādi locus.

Per hos eosdem Canones, accuratius examina, quantum reliqui planetę a Solis virtute calefactiua deficient, ratione basium suarum Conicarum, respectū alicuius puncti terrestris cui perpendiculariter imminere possint, in minimis eorundem à centro terre, distantis. Isto.

rum bases & distantias, ad Solis basim & distantia comparabis: & calores ab istis procreatos intelliges. HOC tamen memoria tu semper teneas firma: vnumquemq; Planetam, ex sui proprii corporis ratione, sensibilem aliam qualitatem, generali caloris comiscere virtuti. Et qualis illa fuerit, non in omnibus solum planetis, sed stellis etiam fixis, (Si 53, aphorismum experiaris) per lunam expiscari potes: et aliis etiam viis. SOLI DEO GLORIA.

C I.

Varietas Lunaris caloris, in quodcunq; cui perpendiculariter imminere potest punctum, per Solis etiam canones cognosci potest. Scilicet, si non solum eius, à terra distantiam, sed suę etiam illuminate partis conuexe, quę ad terram conuertitur, quantitatem, (instar ipsarum conicarum basium in aliis planetis) quocunq; proposito tempore examinemus. Non tam apte tamen lunares sese (ad operadũ) coadiuuare radios, in corniculari eius figura, quam cum ad orbicularem magis accedat, Cauti & diligentis Astrologi iudicio, relinquo considerandum: vt & alia in istis aphorismis multa.

C II.

VT LVX & MOTVS sunt cœlestiũ corporũ maximè propria, ita inter planetas, SOL, Luce

LVCE propria omnes alios superat: et **LVNA** proprii **MOTVS** pernitate reliquos omnes vincit. Hi ergo duo, omnium planetarum, excellentissimi, meritò censentur.

CIII.

L **VNA** potētissima est humidarū rerū moderatrix: humiditatisq; excitatrix & effectrix.

CIII.

VT Solis excellentem **LVCEM**, præcipuum vitalis caloris moderamen comitatur: ita cum **LVNE MOTV**, mira quadam analogia, coniuncta est eius vis humiditatis effectiua & moderatrix.

CV.

L **VNA** quò terre propinquior, & proprio motu, quò fertur velociori, eò suum in res humidas, potentius exercet dominium.

CVI.

S **OLEM** & Lunam omnium in elementalī Smundo nascentium & viuentium, tum procreationis tum conseruationis, præcipuas (post Deum) & verè physicas esse causas: ex his fit manifestissimum. Per Calidum enim et Humidum, *παντα συνκρίνεται καὶ ἀνέται*, (vt philosophi nostri verbis utar). Ista enim duo solū, *γονιμὰ* sunt.

CVII.

A **N**ni constitutionem generalem, ex quolibet

c.iii.

bct

bet ferè die, per quandam analogiam, esse demonstratã videmus. Habet enim quilibet Dies naturalis, suum, tum ver, tum Aestatem, tum Autumnum, tum Hyemem. Ex solo ergo Solis calore, per se partim, partim per accidens, omnes primæ produci possunt qualitates, & necessario ordine. In quibus si principia, media finesq; statuamus, Duodenarii cuiusdam rationem cernemus. Et pulchrum est considerare, quo modo tandem sub ipsis Mundi polis, ipse Annus est nisi instar Diei vni⁹ naturalis. Aphorismum istum ad altiora traducas, et maximum secretum habes, tu, qui Trinitatis in vnitate mysteria tractas physica: & ad Noctis multicoloris Nigredine, opus inuoluendum tuum, anhelas.

CVIII.

Viginti sex diuersas habitudines, quæ inter fixa sidera & Solẽ esse possunt, pro diuerso istorum & Solis in quatuor Angulis positu, ad alios etiam planetas transfer: maximè ad lunam: Sicq; consurgent, ex omnibus planetis, cum stellis fixis, hoc modo comparatis, 182 diuersæ rationes, considerandæ. Ex magnæ constructionis Ptolomei, libro octauo, has disces ad Solem habitudines.

CIX.

Corporis

Corporis imperfectio, proxima & maxime propria Mortis causa est, non Anima. Mortis ergo naturalis, causa quoque naturalis: Ex Naturę igitur generalibus gubernatoribus, generaliter pendet & præsignificatur.

CX.

Anima humana, & forma vniuscuiusq; rei specifica, multò & plures & præstantiores virtutes, operationesq; habet, quam vel ipsum corpus, vel eiusdem rei materia.

CXI.

INsensibiles planetarum radii, ad eorum sensibiles, sunt instar animę cuiusdā ad suū corpus.

CXII.

Siderum quędam, eatenus MALEFICA aliquādō vocātur, quatenus eorū impressas vires, humana VOLUNTAS, in corrupta natura, ad malum exitum abire vel patitur, vel impellit: Ipsa enim sidera per se nihil operantur mali.

CXIII.

Omnia rerum in mundo elementari existentium, quęcunque fuerit diuersitas naturalis, ea ex duabus præcipuè præcedit causis: scilicet ex materialium diuersitate, & varia stellarum radiorum operatione.

CXIII.

Omnis res quantumcunque exigua, in mundo elementorum existens, totius cœlestis

Har-

Harmoniæ est effectus: siue exemplum quoddã
& imago. At in quibusdam rebus, hoc clarius
quam in aliis apparet.

CXVI.

Quoniam Septem planeta, 120 diuersas cõ
iunctiones nobis exhibere possunt (scili-
cet dum bini coniunguntur, 21: dum terni, 35:
dum quaterni 35. dũ quini 21, & dũ seni, 7: & dũ
omnes simul copulatur, 1) verissimeq; summus
dictet philosophus, quod ἐν αὐταῖς κίτται ἡ γινώσκ-
τῶν γινόμενων ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γινωσκόντων καὶ τῶν φθαρτῶν, Cir-
ca illas 120 coniunctiones, generalissimam hæc
nos proponimus Methodum. Quando solum
duo ex septẽ, copulatur, 21 variẽ esse possunt cõ-
iunctiones: & in illarum singulis, quis duorum
planetarum fuerit fortior, considerari debet. Ex
duorum ergo coniũctione, 42 diuersẽ oriuntur
considerationes: Eademq; ratione, ex trium
corporali coniunctione, 210: ex quatuor, 840:
ex quinq; 2520: ex sex, 5040: & ex septem, 5040
variã considerationes prouenire possunt. Qui
omnes considerationum modi, fiunt 13692: qui
tantum ex corporalibus planetarum coniũcti-
onibus pendent: eorum etiam viribus, genera-
lissimẽ tantũ, & non ad certos gradus (vnde in-
numere ferẽ myriades, considerationum varia-
rum, procreafetur) suppositis esse inæqualibus.

EX ANALOGIA corporum cœlestium tam in
seïpſis, variè consideratorum, quam inter se
mutuò comparatorum: & illorū omologa sem-
per, in isto elementorum regno, (ex arte à no-
bis supra tradita) accuratè secernendo, amplif-
simam tu tibi viam ad perfectam Astrologiæ
sapientiam, sternes.

bus: varios inde modos, per methodū prius ex-
plicatam, eliciemus 20295: quibus si iungamus
inæqualitatis absolute modos 5040, consurgent
modi 25335, generalissimi quidem: in quibus
per graduationū regulas, philosopho est dignif-
simum exerceri: utilitatem enim reportabit, &
volup-

omnes iunui copulatur, 1) verissimeq; summus
dicter philosophus, quod ἐν αὐταῖς κεῖται ἡ γνῶσις
τῶν γινομένων ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γεννητῶν καὶ τῶν φθορᾶν, Cir
ca illas 120 coniunctiones, generalissimam hāc
nos proponimus Methodum. Quando solum
duo ex septē, copulatur, 21 variē esse possunt cō
iunctiones: & in illarum singulis, quis duorum
planetarum fuerit fortior, considerari debet. Ex
duorum ergo coniūctione, 42 diuersē oriuntur
considerationes: Eademq; ratione, ex trium
corporali coniūctione, 210: ex quatuor, 840:
ex quinq; 2520: ex sex, 5040: & ex septem, 5040
variæ considerationes prouenire possunt. Qui
omnes considerationum modi, fiunt 13692: qui
tantum ex corporalibus planetarum coniūcti
onibus pendent: eorum etiam viribus, genera
lissimē tantū, & non ad certos gradus (vnde in
numere ferē myriades, considerationum varia
rum, procrearetur) suppositis esse inæqualibus.

Penitius Naturæ virtutes introspecientes, eorumq; etiam, quæ superius, clarissimè variisq; modis, confirmauimus, satis memores: circa vnāquamq; mundi rem, omnium septem planetarum radios, secretioris influentiæ, aut sensibiles principales vel accidentarios, omni tempore concurrere, cōmisceriq;, certissimum esse asserimus: perpetuamq; horum omnium, in rebus mundi omnibus (effectuum certe naturalium ratione, licet non secundum ipsorum vera in Cœlo loca) manere coniunctionem. vnde si inæquales semper eorum essent vires, Natura 5040 modis variis generalissimis, eorum dispensaret operationes, quantum ad virium differentias. Verum, si interdum duos, equalibus fortitudinis numeris affici, interdum tres, interdum quatuor, interdum quinq;, interdum sex, & interdum omnes (licet rarissimè) consideremus: æqualitatemq; istam vel in supremo vel infimo vel intermediis posse inueniri gradibus: varios inde modos, per methodū prius explicatam, eliciemus 20295: quibus si iungamus inæqualitatis absolute modos 5040, consurgent modi 25335, generalissimi quidem: in quibus per graduationū regulas, philosopho est dignissimum exerceri: vtilitatem enim reportabit, &

voluptatē immensam. Et quò istorum duorum
 Aphorismorum veritatem, rationemq; logisti-
 cam intelligeres, en tibi praxeos nostrę quā-
 dam formulam, in multis aliis etiam rebus vti-
 lissimā. Facileq; poterit industrius artifex, hac
 Methodū ad infinitatem quandam extendere
 & nō pati in septenario solū consistere numero

Pro Aphorismo			Pro Aphorismo			
CXVI.			CXVII.			
1	1	0	0	0	7	5040
2	2	21	42	2	6	15120
3	6	35	210	3	5	4200
4	24	35	840	4	4	840
5	120	21	2520	5	3	120
6	720	7	5040	6	2	14
7	5040	1	5040	7	0	1
13692			25335			
Planete in quibus fortitudinis coniuncti corp.			Inaequalitas ex aequalitate producta.			
Varietates coniunctionū binorū ternorū &c			Planete aequalis fortitudinis coniuncti			
Transpositiones secundum inaequalitatis generalia discriminata.			Coniunctionum varietatū per coniunctionū numerum transpositum, Multiplicationes.			
Aequalitates secundum coniunctiones varietate & inaequalitatis (ex aequalitate profecit) transpositione, conditio- num rationes variet.						

Quoniam ratio constructionis secundæ partis istius tabellæ difficilior videri possit, vt studiosi in hac re aliquantulum iuuentur, exemplo adhibito, eandem explicabo,. Si bini planetæ tantum, ex septem, æqualis statuatur esse fortitudinis: inde inter omnium fortitudines, sex generalissimæ habebuntur differentiæ (vt ex quinta & sexta columna patet). At per tertiam columnā, binaria coniunctio inter septem planetas, 21 varijs modis, alia aliāq; esse potest: Et per secundam columnam, planetarum sex inæquales fortitudines, 720 modis diuersis cōsiderari possunt. Multiplico igitur 720 per 21, & prodeunt 15120. quem numerum in vltimæ columnæ secundo descendente loco inuenies: Eadem est operandi ratio, cum tres, quatuor quinq;, vel sex, æquali supponantur esse præditi fortitudine: Deniq; ad ampliorem huius rei explicationem, en tibi breuissimam operis formulam.

Planete æquali præditi fortitudine

2

21

Coniunctiones variz ex binis planetis.

Multip.

Fortitudinum inæqualitates.

6

720

Transpositiones inæqualitatis in senario numero.

Productum. 15120

CXVIII.

CUm in anni alicuius Solaris Reuolutione, Alterius planetæ periodi principio, vel quo-

cūq; alio tēpore, fortis aliqua notabilisq; in cœlo fuerit vel planetarum inter se, vel planetarū cum fixis, configuratio: per totum terrę orbem astronomicè circumspice, quis locus fortissimā propriamq; cœli figuram in quocunq; velis significato, talis configurationis momento obtineat vel obtinere possit. Hinc enim non solum à naturis, euentus proprios maximè, sed ab euentibus egregiis Locorum terrę particulariū, proprias planetarum, fixarumue eliciendi naturas, modus datur insignis, secretusq;. Hinc etiam Sapiens(modò Cosmopolites esse possit) nobilissimā Scientiam haurire potest: siue de prosperis procurandis, siue remouendis noxijs: vel econtra: tam sibi quam alijs. Locorum terrestriū opportunitas, tanti est momenti.

CXIX.

Xαριστὸς τῆς κοσμικῆς συμπλοκῆς, τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνην ἐκτίθει·
 νται: vt nos Mercuri⁹ ille termxim⁹ docuit.

CXX.

Iκενὰ τὰ βέλτα, καὶ ἡ τόντεν περιφρα, τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν φν
 σικῶς ἡ πομέταρ, ἐν ἡμεῶν φιλασῶν.

SOLI DEO HONOR ET GLORIA.

LONDINI.

Excudebat Henricus Suttonus

Impensis Nicolai England.

Anno à virgineo partu

1558.

Menſe

Iulio.

EVIS ET

UDICAN-
AVSIS
thodo
om-
ol-

X in hac impressione vidi
quorundam alium huiusmodi
habundum tunc. In quibus
his vult similitudine verbis.
Sic circumspicere constat
magos, quando stellam
viderunt, Christo nato.

vero & licito Astro-
um, virum in om-
rum, artiumq;
e prestantem,
cripta.

ea libellus de Prestantioribus
curibus: IOANNA Dee
se Authore.

ONDINI.
ANNO. M. D. LVIII.
Mense Julio.

cu
 lo
 cu
 aff
 pr
 nit
 nea
 à n:
 uen
 prop
 ras, m
 am Sa
 bilissim
 speris pr
 econtra:
 opportun

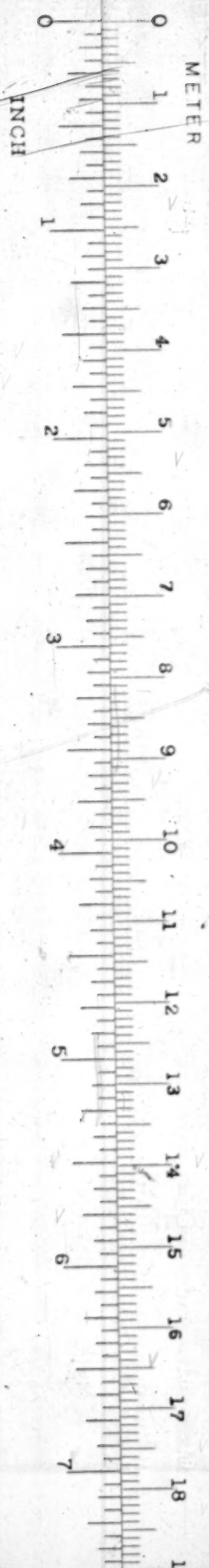
X ^{ωρίσ τῆ}
^{νταί·V}

I ^{Κενὰ τὰ Οε?}
^{σικῶσ) ΝΟΜ}

SO

Ex

enomulo
 ouplev

VI.
 is Surtonus
 gland.
 This is the name of the
 place where the

BREVIS ET
PERSPICVA RATIO IUDICAN-
DI GENITVRAS, EX PHYSICIS CAUSIS
& vera experientia extructa:& ea Metho
tradita, vt quiuis facilè, in genere, om-
nium Thematum iudicia inde col-
ligere possit : CYPRIANO Leouitio
à Leonicia, eccellente Ma-
thematico, Autore.

PRAEFIXA EST Admonitio de vero & licito Astro-
logiæ vsu: per Hieronymum VVolfium, virum in om-
ni humaniore literatura, linguarum, artiumq;
Mathematicarum cognitione præstantem,
in Dialogo conscripta.

ADIECTVS EST præterea libellus de Præstantioribus
quibusdam Naturæ virtutibus: IOANNÆ Dee
Londinensæ Authore.

LONDINI.

ANNO. M. D. LVIII.
Mense Iulio.